

**ΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΤΩΝ
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

**ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ**

Επιστημονική Υπεύθυνη: Ε. Βίτσου

Executive Summary

ΑΘΗΝΑ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2009

Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι η αποτύπωση της δυναμικής του κλάδου και των δυνατοτήτων μελλοντικής του ανάπτυξης. Η μελέτη είχε απογραφικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι τα ερωτηματολόγια εστάλησαν στο σύνολο των φαρμακευτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, είτε με εμπορική είτε με παραγωγική δραστηριότητα, ενώ εξαιρέθηκαν εταιρείες που ασχολούνται με το χονδρεμπόριο. **Στην έρευνα ανταποκρίθηκαν 41 φαρμακευτικές εταιρείες οι οποίες αντιπροσωπεύουν περίπου το 73% της συνολικής αγοράς, σε όρους πωλήσεων 2007.** Η συλλογή των πρωτογενών δεδομένων έγινε κατά την περίοδο Μάιος 2008 – Αύγουστος 2008.

Περίπου το 1/5 των εταιρειών του δείγματος δήλωσε ότι κατά την τελευταία πενταετία έλαβαν χώρα αλλαγές στο ιδιοκτησιακό τους καθεστώς (π.χ. συγχωνεύσεις, εξαγορές). Κατά συνέπεια, ο σχετικά υψηλός αριθμός επιχειρήσεων που παρουσίασαν αλλαγές στο ιδιοκτησιακό τους καθεστώς, αποτελεί ένδειξη υψηλής κινητικότητας στον κλάδο.

Το 2007 το 95% των εταιριών του δείγματος επιδείκνυε εμπορική δραστηριότητα. Επίσης, το 54% των εταιριών του δείγματος επιδείκνυε παραγωγική δραστηριότητα και εξ' αυτών, μόνο το 5% είχε αμιγώς παραγωγική δραστηριότητα, άνευ εμπορικής. Στο σύνολο της παραγωγής, το 48% του δείγματος παράγει αποκλειστικά σε ίδιες εγκαταστάσεις, ενώ οι υπόλοιπες εταιρείες χρησιμοποιούν εργοστάσια άλλων εταιρειών (outsourcing).

Το 63,4% των εταιρειών του δείγματος εισήγαγε τουλάχιστον ένα νέο φαρμακευτικό προϊόν στην αγορά. Ειδικότερα, ο αριθμός των νέων φαρμακευτικών προϊόντων που εισήχθησαν στην αγορά το 2007 ανήλθε στα 77 σκευάσματα ενώ το 2006 στα 79. Επίσης, αναφορικά με την κατανομή των πωλήσεων, τα 3/4 των συνολικών φαρμακευτικών πωλήσεων του δείγματος αφορούν σε πωλήσεις μέσω φαρμακείων, και το 1/4 αφορά σε πωλήσεις νοσοκομειακών φαρμάκων.

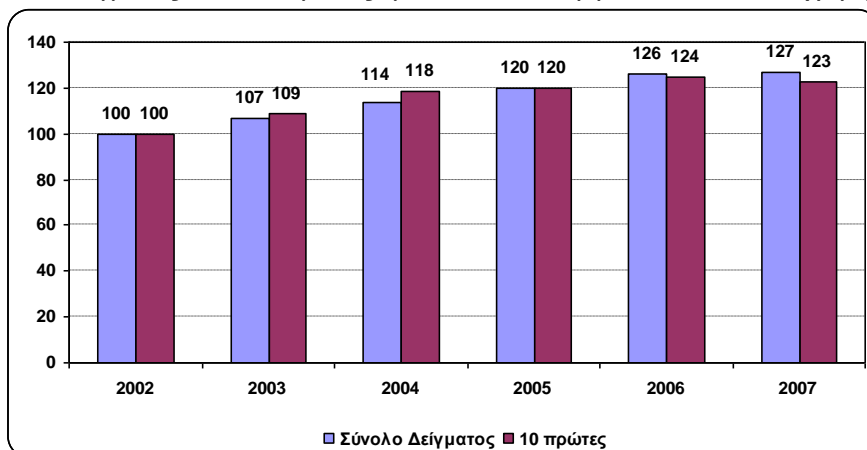
Οι πρώτες σε πωλήσεις θεραπευτικές κατηγορίες βάσει του κύκλου εργασιών των εταιρειών του δείγματος είναι η C, η N και η L, δηλαδή τα φάρμακα για το καρδιαγγειακό σύστημα, για το νευρικό σύστημα και οι αντινεοπλασματικοί & ανοσορρυθμιστικοί παράγοντες.

Οι εταιρείες του δείγματος δαπανούν κατά μέσο όρο το 2,1% του συνολικού κύκλου εργασιών σε E&A. Συνολικά, οι εταιρείες που δαπανούν μέχρι και 3% του τζίρου τους σε ερευνητικές δραστηριότητες κατέχουν το 85% του κύκλου εργασιών του δείγματος και αποτελούν τις μεγαλύτερες εταιρείες. Επομένως, αν και οι επενδύσεις σε E&A εμφανίζονται χαμηλές όταν εκφράζονται ως ποσοστό του τζίρου, σε απόλυτα μεγέθη μπορούν να θεωρηθούν αρκετά σημαντικές καθώς επενδύονται από τις μεγαλύτερες εταιρείες, βάσει κύκλου εργασιών 2007.

Οι εταιρείες του δείγματος το 2007 απασχολούσαν 8.788 εργαζόμενους (οι οποίοι αντιπροσωπεύουν περίπου τα 2/3 της συνολικής απασχόλησης στον κλάδο), εκ των οποίων το 47,9% στις πωλήσεις, το 13,7% στην παραγωγή - διανομή - συσκευασία και το 5,6% στο marketing. Το υπόλοιπο 32,8% των εργαζομένων καλύπτει διοικητικές & υποστηρικτικές θέσεις.

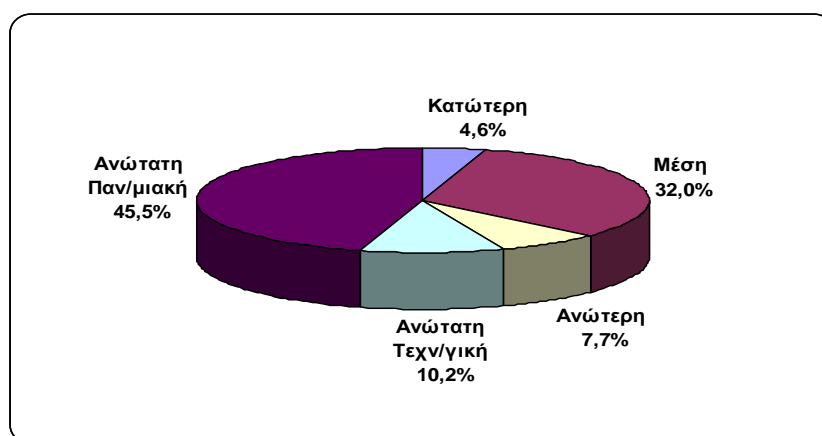
Όσο αφορά στην εξέλιξη της απασχόλησης, παρουσιάζει ανοδική τάση κατά την περίοδο 2002-2007, με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής (ΜΕΡΜ) 4,8%. Επίσης, ο Δείκτης Μέσης Ετήσιας Απασχόλησης, παρουσιάζεται ανοδικός σε όλη την υπό εξέταση περίοδο, γεγονός το οποίο αποτελεί ένδειξη της δυναμικής του κλάδου. Συγκεκριμένα, μέσα σε μια πενταετία, η απασχόληση στις εταιρείες του δείγματος αυξήθηκε κατά 27%, ενώ στις 10 πρώτες επιχειρήσεις αυξήθηκε κατά 23% (Διάγραμμα 1).

Διάγραμμα 1: Εξέλιξη Δείκτη Μέσης Ετήσιας Απασχόλησης, με έτος βάσης το 2002.
(Σύνολο δείγματος¹ και 10 πρώτες - βάσει κύκλου εργασιών 2007- επιχειρήσεις)

Το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων στις φαρμακευτικές επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα υψηλό, καθώς αποτελείται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό του από αποφοίτους Ανώτατης Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (45,5%) και Μέσης Εκπαίδευσης (32%) (Διάγραμμα 2).

Διάγραμμα 2: Ποσοστό υπαλλήλων ανά επίπεδο εκπαίδευσης

¹ Στην περίπτωση αυτή ως «Σύνολο Δείγματος» θεωρούμε τις εταιρείες του δείγματος που παρείχαν στοιχεία καθ' όλη την περίοδο 2002 – 2007

Εκ των αποφοίτων ανώτατης εκπαίδευσης, το μεγαλύτερο ποσοστό έχει ειδικευτεί στα Οικονομικά (15,6%) και στη Χημεία (15,5%) και ακολουθούν η Βιολογία, η Φαρμακευτική, η Διοίκηση, το Marketing και η Τεχνική εκπαίδευση. Σποραδικά στον κλάδο εμφανίζονται απόφοιτοι της Γεωπονικής, της Ιατρικής, της Βιοχημείας και της Φυσικής, ενώ μεγάλο ποσοστό των πτυχιούχων υπαλλήλων των επιχειρήσεων συμπεριλήφθηκαν στην κατηγορία «Άλλη ειδικότητα», η οποία περιλαμβάνει κυρίως τους απασχολούμενους σε παραγωγικές δραστηριότητες.

Ο φαρμακευτικός κλάδος στην Ελλάδα παρουσιάζει διαχρονικά τα τελευταία έτη μία δυναμική ανάπτυξης, η οποία διαφαίνεται κυρίως από τη διαχρονική αύξηση της απασχόλησης, αλλά και τα μεγάλα περιθώρια εξέλιξης που αφορούν κυρίως στην ενδυνάμωση της παραγωγικής δραστηριότητας και των επενδύσεων σε E&A. Επίσης, τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά του κλάδου, αποδεικνύουν τις θετικές προοπτικές του και την δυνατότητά του να συμβάλει εποικοδομητικά στα μακροοικονομικά στοιχεία της χώρας.

Η παρούσα έρευνα επαναλαμβάνεται κάθε 2 έτη και αναμένονται τα αποτελέσματα της τελευταίας έρευνας για το 2010